

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 51459-05-21 אברהמי נ' מנהל מס רכוש וקרן פיצויים

תיק חיצוני:

לפני כבוד השופטת יעל ייטב

המערער **שדיאור אברהמי**
ע"י ב"כ עוה"ד צבי שורץ ונטלי הלוי רחמים

נגד

המשיב **מנהל מס רכוש וקרן פיצויים**
ע"י ב"כ עו"ד ירון פנש

פסק דין

1 **מבוא**

- 2 1. ערעור על החלטת ועדת ערר לעניין מס רכוש וקרן פיצויים (נזק מלחמה ונזק עקיף)
- 3 מחוז דרום (להלן- "הוועדה") מיום 25.4.2021, בתיק ערר דרום מס' 498/15.
- 4 2. בגדרה של ההחלטה התקבל באופן חלקי ערר שהוגש על החלטת המשיב (להלן-
- 5 "המנהל") בתביעה לפיצויים בגין 'נזק עקיף', כהגדרתו בחוק מס רכוש וקרן פיצויים,
- 6 התשכ"א-1961 (להלן- "חוק מס רכוש").
- 7 3. אקדים ואציין כי לאחר בחינת החלטת הוועדה וטענות הצדדים מצאתי שיש לדחות
- 8 את הערעור.

9

10 **העובדות**

- 11 4. המערער הגיש למנהל תביעה בגין נזק עקיף שנגרם לו בגידול אתרוגים בעקבות במבצע
- 12 'צוק איתן'. פרדס האתרוגים ממוקם ב'מסלול', במועצה האזורית מרחבים, ישוב
- 13 שאינו נמנה על "יישובי הספר", וממוקם בטווח שבין 7 עד 20 קילומטר מגבול רצועת
- 14 עזה.
- 15 5. תביעתו של המערער, לפיצוי בסך של 591,028 ₪, הוגשה ביום 5.1.2015, ב'מסלול
- 16 מחזוריים', מכוח תקנות מס רכוש וקרן פיצויים (תשלום פיצויים) (נזק מלחמה ונזק
- 17 עקיף) (הוראת שעה), התשע"ד-2014 (להלן: "תקנות הוראת השעה"), אשר הותקנו
- 18 בעקבות מבצע 'צוק איתן'.
- 19 6. ביום 12.7.15 דחה המנהל את התביעה (להלן: "החלטת המנהל").

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 51459-05-21 אברהמי נ' מנהל מס רכוש וקרן פיצויים

תיק חיצוני:

1 7. המערער הגיש לוועדה ערר על החלטת המנהל, ולאחר שעררו התקבל באופן חלקי
2 בלבד, הגיש המערער את הערעור שלפני.

3 8. **אקדים ואציין כי לאחר עיון בטענות הצדדים, בהחלטת הוועדה ובחומר שעמד**
4 **בפניה, מצאתי שיש לדחות את הערעור.**

5

6

החלטת המנהל

7 9. בהחלטת המנהל נקבע כי התביעה הוגשה בניגוד להוראות תקנות הוראת השעה,
8 ובהסתמך על נתונים שגויים.

9 פורט כי בחודשים יולי ואוגוסט 2014, דווח המערער על מחזור בסך 801,841 ₪,
10 לעומת מחזור בסך של 215,200 ₪ בחודשים יולי עד אוגוסט 2013.

11 צוין שהחישוב שערך המערער התבסס על הפרש מחזור עד חודש נובמבר 2014, החורג
12 מתקופת החישוב שנקבעה בתקנות הוראת השעה לגבי 'מסלול מחזורים', ואולם גם
13 בבדיקת הפרש המחזורים עד חודש נובמבר 2014, כפי שעשה המערער, היה המחזור
14 בשנת 2014 גבוה יותר מהמחזור בתקופה המקבילה בשנה הקודמת, ועל כן לא שוכנע
15 המנהל שנגרם למערער 'נזק עקיף' עקב מבצע "צוק איתן". בשל כך מצא המנהל שיש
16 לדחות את התביעה.

17 צוין בהחלטת המנהל, כי ביום 12.3.2015, שולמה מקדמה בסך של 295,514 ₪, ועל כן
18 התבקש המערער להשיב את הסכום בתוך 30 ימים, בתוספת ריבית והפרשי הצמדה
19 כדין.

20

21

החלטת הוועדה

22 10. הוועדה פיצלה את הדיון בערר על החלטת המנהל, לדיון באחריות ולדיון בנזק, וכפועל
23 יוצא נתנה שתי החלטות.

24 11. **החלטת הוועדה הראשונה** ניתנה ביום 3.1.2021, ועסקה, על פי האמור בה, בשאלת
25 האחריות בלבד.

26 הוועדה בחנה בהחלטה האם בנסיבות המקרה קיימת הצדקה לסטייה מהנוסחה
27 הקבועה בתקנות הוראת השעה לימסלול המחזורים.

28 באופן עקרוני מצאה הוועדה שיש לאמץ את עמדת המנהל, שלפיה סטייה מהנוסחה
29 עלולה 'לשמוט את הקרקע' מתחת 'לרגליה' של הנוסחה, ולערער את תכליתה- לספק
30 מנגנון פיצוי פשוט, אחיד ושוויוני ליישום מהיר של הערכת הנזק הראוי לפיצוי. צוין

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 51459-05-21 אברהמי נ' מנהל מס רכוש וקרן פיצויים

תיק חיצוני:

1 שלפטות זו של המנגנון הטכני, קיים "מחיר" בדמות עיוות אפשרי ב'מקרי קצה',
2 ואולם מדובר במחיר הכרחי שנועד לאפשר יעילות ושוויוניות בראיה כללית.
3 יחד עם זאת, ציינה הוועדה כי בפועל נמצאה לעיתים הצדקה לסטייה מ'הנוסחה
4 הטכנית', לשם הגשמת תכליתו של הפיצוי.
5 בענייננו מצאה הוועדה כי מדובר במקרה מיוחד המצדיק סטייה מהנוסחה, בשל אופיו
6 של גידול האתרוגים, המיועד למטרת קיום מצוות 'ארבעת המינים', במהלך חג
7 הסוכות בלבד, החל בכל שנה במועד אחר. במצב דברים זה, הצמדות לתקופת השוואה
8 קשיחה, בת חודשיים ימים, של מחזורי העסקאות בחודשים יולי ואוגוסט בכל שנה,
9 עלולה להחמיץ את מטרת הפיצוי בגין נזק שנגרם בשל אירועי הלחימה. נוכח טיבו
10 המיוחד של גידול האתרוגים, מצאה הוועדה כי תקופת השוואה בת ארבעה חודשים
11 מתאימה יותר לבחינת הנזק הראוי לפיצוי, ועל כן קבעה שיש לבחון את דיווחי
12 המחזורים למס ערך מוסף בתקופה **ארבעת** החודשים הרלוונטיים, יולי עד אוקטובר
13 2014, לעומת הדיווחים בתקופה המקבילה בשנת 2013.
14 בסיום החלטתה ציינה הוועדה כי גם לאחר הגמשת הנוסחה מעלה הצבת הנתונים כי
15 קיימת לכאורה עליית מחזורים כוללת, והתוצאה לכאורה היא העדר זכאות לפיצוי
16 שתוצאתה לכאורה היא הצדקה לדחיית התביעה. יחד עם זאת, מצאה הוועדה שיש
17 לאפשר לצדדים להתייחס לכך לפני מתן הכרעה סופית.
18 12. **בהחלטת הוועדה השנייה**, מיום 25.4.2021, שהיא ההחלטה נושא הערעור, חזרה
19 הוועדה וציינה כי מדובר במקרה המצדיק סטייה מנוסחת המחזורים, בשל אופיו
20 המיוחד של הגידול שבו מדובר, אירוע חד שנתי הקשור לפרק זמן מסוים, בין מועד
21 הקטיף לבין מועד המכירה הסמוך לחג הסוכות, החל מדי שנה במועד אחר.
22 הוועדה התייחסה בהחלטתה לטענות שטען המערער בפניה, שלפיהן הוגשה תביעתו
23 בגין **גידול אתרוגים בלבד**, ואף שהיו לו הכנסות מענפים אחרים, שתמורתם התקבלה
24 **בחודש אוגוסט** 2014, הן אינן רלוונטיות לחישוב הנזק ויש להתעלם מהן. המערער
25 הדגיש כי ההכנסות שהתקבלו בחודש אוגוסט 2014, בסכום של 906,656 ₪, אינן
26 קשורות לגידול האתרוגים, אלא התקבלו בגין עבודות שבוצעו בתקופה שקדמה
27 למבצע 'צוק איתן', או שיווק בחודשים שקדמו לו, ועל כן אין להן רלוונטיות לחישוב
28 הנזק.
29 כאסמכתא לטענותיו, הפנה המערער, בין היתר, להוראת ביצוע 8/14 המאפשרת
30 לטענתו התעלמות מהכנסות מענפים אחרים, כאשר מחזור העסקאות כולל פעילות

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 51459-05-21 אברהמי נ' מנהל מס רכוש וקרן פיצויים

תיק חיצוני:

- 1 במספר ענפים, שלא נקבע פיצוי בגינם, או שהינן הכנסות בגין עבודות שבוצעו קודם
2 לתקופת המחזור, היינו, לפני חודשים יולי עד אוקטובר 2014.
3 נוכח טענותיו האמורות ביקש המערער מהוועדה למעט ממחזור העסקאות הכנסות
4 שהיו לו כדלקמן:
5 הכנסות בגין **עבודות קבלניות** שביצע המערער בחודש מאי 2014 (40,000 ₪);
6 הכנסות **משיווק תפוחי אדמה** בחודש אפריל, (670,841 ₪);
7 החזר הוצאות שיווק תפוחי אדמה (מים וקרע) מהחודשים ינואר עד מרץ 2014
8 (195,815 ₪).
9 הוועדה התייחסה בהחלטתה גם לטענת המערער, שלפיה לא היה מקום להביא
10 בחשבון את ירידת המחירים של האתרוגים, כפי שהוצע על ידי הוועדה בהחלטה
11 הראשונה, שכן מדובר בעניין של הוכחת נזק ולא חישובו, נוכח הטענה שירידת
12 המחירים נבעה מאיכות האתרוגים עקב הנזקים שנגרמו בגין המבצע הצבאי.
13 בשל כל אלה ולאחר חישוב מרכיב ההוצאה הנחסכת טען המערער לנזק בסכום של
14 590,634 ₪.
15 13. הוועדה התייחסה בהחלטתה גם לטענות שטען המנהל בפניה, שלפיהן מתאימות
16 טענותיו של המערער ל'מסלול אדום', ולא ל'מסלול המחזוריים'; שגידולים חקלאים
17 שונים אינם בגדר **ענפים** שונים, כי אם הכנסות בענף אחד, ענף החקלאות, ועל כן אין
18 מקום לנטרול ההכנסות שהיו למערער מגידול תפוחי אדמה; כי הבקשה לנטרל
19 הכנסות שדווחו בתקופת הפיצוי בגין עבודות שבוצעו קודם לכן, סותרת את החלטת
20 הוועדה הראשונה ואת מנגנון הפיצוי לפי דיווחי מע"מ הקבוע בתקנות; כי הטענה
21 בדבר הפגיעה באיכות האתרוגים וירידת ערכם, היא טענה מתאימה ל'מסלול אדום',
22 המחייבת הכרעה בסוגיה שבמומחיות; כי החישוב שערך המערער הינו שגוי ומופרז.
23 14. על יסוד טענות הצדדים מצאה הוועדה כי דרושה הכרעה ב-4 שאלות:
24 (1) האם מאפשרת שיטת הפיצוי הפרדה בין סוגי הגידולים השונים, ובענייננו בין
25 ההכנסות מגידול אתרוגים להכנסות מגידול תפוחי אדמה;
26 (2) האם ניתן לנטרל הכנסה בגין פעילות אחרת, שאיננה מגידולים אחרים;
27 (3) האם יש מקום לנטרל מדיווחי מע"מ הכנסות מענפים אחרים, בגין עבודות שנעשו
28 קודם לתקופה הרלוונטית (יולי עד אוקטובר);
29 (4) מה דין הירידה הנטענת במחיר האתרוגים.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 51459-05-21 אברהמי נ' מנהל מס רכוש וקרן פיצויים

תיק חיצוני:

15. לעניין השאלה הראשונה מצאה הוועדה שאין מנוס מדחיית הטענה בדבר הפרדת
ההכנסה מגידולים שונים. פורט בהחלטה כי הפיצוי בימסלול המחזורים' אמור לתת
מענה לקושי הכלכלי הכולל. רווחיות בגידול אחד במסגרת **ענף החקלאות** אמורה לאזן
הפסדים בגין גידול אחר. צוין כי אף שאין בכך משום 'צדק מוחלט' תוצאה זו תואמת
את שיטת הפיצוי, שכן, הניסיון לכמת הפסדים של כל גידול בפני עצמו עלול לעורר אין
ספור מצבים של התדיינות, הגשת חוות דעת, מחלוקות וערעורים באופן שימוטט את
מנגנון 'מסלול המחזורים' שיתרונו בפשטותו. נוכח הייחודיות שבגידול האתרוגים
ציינה הוועדה שאמנם יש מקום להרחיב את תקופת ההשוואה, ואולם מעבר לכך, לא
ניתן לבצע אבחנה בין גידול האתרוגים לגידולים אחרים.
16. אשר לנטרול הכנסות אחרות מהמחזורים המדווחים, שאינן הכנסות מענף החקלאות,
מצאה הוועדה בנסיבות המיוחדות של מקרה זה, שניתן להפחית את ההכנסה בגין
העבודות הקבלניות שקדמו לתקופת ההשוואה (40,000 ₪), מהטעם שניתן לשייך
הכנסה זו לענף אחר מענף החקלאות, ומהטעם שמדובר בחריגה חד פעמית, שלא
הייתה לה מקבילה בתקופה המקבילה בשנת 2013.
17. אשר לנטרול הכנסות בגין פעילות שקדמה לתקופת ההשוואה, מצאה הוועדה שניתן
להפחית את מרכיב החזר ההוצאות הנטען (195,815 ₪), מהטעם שהחזר ההוצאות
איננו בגדר הכנסה ממשית, אלא מדובר בפעולה חשבונאית, שבמהותה היא 'הקטנת
הוצאה', אשר נועדה לאזן את ההוצאות המשותפות בין השותפים. בשל כך, נכון
לנטרל את השפעתו של מרכיב זה בחישוב הכולל.
18. אשר לטענה לירידה במחיר האתרוגים, מצאה הוועדה שיש להתעלם מכך, שכן לירידה
במחיר האתרוגים יכולים להיות טעמים אחדים מעבר לטעם מובהק אחד, כגון: היצע
מול ביקוש, ירידת איכות הפרי, בין אם כתוצאה ממבצע 'צוק איתן', ובין שלא
כתוצאה מהמבצע. הוועדה לא מצאה בחומר הראיות שהונח בפניה ראיות משכנעות
בעניין זה.
19. בסופו של יום קיבלה הוועדה את הערר באופן חלקי, וקבעה כי מחזור הבסיס לצורך
חישוב הפיצוי (יולי עד אוקטובר 2013) נותר ללא שינוי, היינו, בסך 1,823,110 ₪.
מחזור תקופת הפיצוי, יולי עד אוקטובר 2014, הועמד על סך 1,697,456 ₪.
(40,000 ₪ - 195,815 - 1,933,271 ₪)
- בשים לב למשלים ההוצאה הנחסכת נקבע כי המערער זכאי לפיצוי בסך של 73,632 ₪.

טענות הצדדים בערעור

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 51459-05-21 אברהמי נ' מנהל מס רכוש וקרן פיצויים

תיק חיצוני:

1 20. **הערעור** שהוגש התמקד בהחלטתה של הוועדה שלא להפחית ממחזור העסקאות את
2 ההכנסה מגידול תפוחי האדמה.
3 21. **בהודעת הערעור** טען המערער כי שגתה הוועדה בכך שקבעה כי לא ניתן לנטרל את
4 החשבונית בסך של 670,841 ₪, (חשבונית מספר 941) שהתקבלה בגין התחשבויות
5 שנערכה בין המערער לבין חברת אחו גידולי שדה בע"מ, במסגרת שותפות שייסדו, על
6 הכנסות **משיווק תפוחי אדמה** בחודשים שקדמו למבצע (להלן: "**החשבונית**
7 **שבמחלוקת**").
8 נטען כי החשבונית שבמחלוקת הינה בגין הכנסות משיווק תפוחי אדמה, ענף אשר לא
9 נתבע נזק בגינו במסגרת התביעה, והודגש שתפוחי אדמה הוא גידול שדה, בעוד
10 שהאתרוגים הם חלק מענף ההדרים.
11 עוד הודגש כי בהתאם להוראת ביצוע 8/2014, והחלטות וועדות ערר, נקבע כי לא
12 ייבחנו ענפים שונים שאינם רלוונטיים לנזק, ואף נקבע שגם גידולים שונים בענף
13 החקלאות נחשבים לענפים שונים לעניין החישוב. נטען כי הוועדה לא דחתה את
14 הטענה שלפיה נגרם נזק לגידול האתרוגים אלא קבעה כי ההכנסות מגידול תפוחי
15 אדמה מפצות על הפגיעה בהכנסות מגידול האתרוגים ואולם מדובר בקביעה
16 אבסורדית הפוגעת בתכלית התקנות שתכליתן מתן פיצוי על נזק שנגרם עקב פעילות
17 מלחמתית. לפיכך יש להפחית את כל ההכנסות שאינן רלוונטיות לגידול האתרוגים,
18 לרבות את ההכנסות מגידול תפוחי אדמה, במיוחד נוכח העובדה שבשנה שקדמה
19 למבצע, שנת 2013, לא עסק המערער בגידול תפוחי אדמה, אלא החל לעסוק בכך בשנת
20 2014 בלבד. כשם שלעניין ההכנסה מעבודות קבלניות נקבע כי מדובר בחריגה חד
21 פעמית, שלא הייתה לה מקבילה בתקופה המקבילה בשנה הקודמת, כך היה צריך
22 לקבוע גם לעניין ההכנסות מתפוחי אדמה.
23 זאת ועוד, לטענת המערער לא דנה הוועדה בטענה שלפיה יש להפחית את ההכנסות
24 משיווק תפוחי אדמה מהטעם ששווקו **עובר למבצע**, אלא הסתפקה בטענת המערער
25 בדבר **סוגי גידולים** שונים ודחתה אותה.
26 המערער הפנה לכך שהוועדה קיבלה את טענתו שלפיה אין לכלול בחישוב המחזוריים
27 את **החזר ההוצאות** שהוצאו עובר למבצע (בסך 195,815 ₪), ובדומה לכך, היה לטענתו
28 מקום להפחית גם את ההכנסות משיווק תפוחי אדמה. הודגש כי העובדה שהחשבונית
29 הוצאה בחודש אוגוסט 2014, הינה מקרית בלבד, ובאותה מידה ניתן היה להוציאה
30 בחודש יוני או בחודש דצמבר, שכן החשבונית הוצאה בהתאם למועד שבו נערכה
31 ההתחשבויות בין השותפים.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 51459-05-21 אברהמי נ' מנהל מס רכוש וקרן פיצויים

תיק חיצוני:

- 1 המערער הוסיף כי ההכנסות משיווק תפוחי אדמה הן הכנסות של שותפות שהינה
2 אישיות משפטית נפרדת בעוד שהנזק הוא בגין גידול אתרוגים שאותם גידל המערער
3 כאדם פרטי. אשר על כן, טען המערער שיש לקבל את הערעור ולפסוק לו פיצוי בסכום
4 של 466,746 ₪ לפי התחשיב שערך.
- 5 22. תמצית טענתו של המנהל **בכתב התשובה** היא כי יש **להיצמד** לנוסחת החישוב של
6 מסלול הפיצויים שבו הגיש המערער את תביעתו, המתבסס על דיווחי המערער למע"מ,
7 ולא להכניס בנוסחת החישוב האחידה שקבע המחוקק, שינויים רבים, כפי שהציע
8 המערער לעשות. נטען כי אין מקום להבחנה בין גידול תפוחי אדמה וגידול אתרוגים,
9 שכן לא מדובר בשני ענפים שונים אלא בענף אחד, ענף החקלאות.
- 10 23. המנהל הדגיש כי הפעלת נוסחת החישוב על מחזורי העסקאות של המערער, מעלה כי
11 לא חלה **ירידת מחזורים**, כי אם **עליית מחזורים**. נטען כי אף שהתביעה הוגשה
12 ב'מסלול המחזורים' היא לא חושבה בהתאם לתקנות הוראת השעה, שכן בניגוד
13 להוראות תקנות הוראת השעה, ביצע המערער ארבע התאמות ב'מסלול המחזורים':
14 **בשלב הראשון** נטרל המערער מתקופת הפיצוי חשבונות שהוצאו ודווחו בחודש
15 אוגוסט 2014 (בגין שיווק תפוחי אדמה), בטענה שהן התייחסו לשיווק שבוצע מספר
16 חודשים קודם לכן, ובכך הקטין המערער את המחזור בתקופת הפיצוי (יולי עד אוגוסט
17 2014); **בשלב השני**, הכניס המערער לתוך חישוב **תקופת הבסיס** חשבונות בגין שיווק
18 **אתרוגים**, אשר הוצאו ודווחו מספר חודשים לאחר חודשי תקופת הבסיס והפיצוי,
19 בטענה שחשבונות אלו יצאו אמנם במועד קבלת התמורה ואולם הן יצאו בגין שיווק
20 שבוצע בפועל בחודשי יולי ואוגוסט. כפועל יוצא, אף שהמערער דיווח למע"מ על
21 שיווקם של האתרוגים לאחר חודשי יולי ואוגוסט, לצורך חישוב הפיצוי, כלל אותן
22 בתקופת הפיצוי בחודשים יולי ואוגוסט, ובכך הגדיל את המחזור בתקופת הבסיס;
23 **בשלב השלישי**, נטרל המערער מהחישוב של תקופת הפיצוי חשבונות שונות כגון:
24 בגין גידולי אבטיחים, החזר הוצאות נטען וכו', ובסופו של דבר יצר 'מחזור בסיס'
25 ו'מחזור פיצוי' המורכב מגידולי אתרוגים בלבד, לאחר נטרול כל ההכנסות האחרות
26 ואשר מבוסס על סך האתרוגים ששווקו באותה עונה ללא קשר למועד הדיווח למע"מ;
27 **בשלב הרביעי**, לאחר נטרול ויצירת מחזור חדש, ביקש המערער כי החישוב יעשה
28 בהשוואת חודשי יולי עד אוקטובר 2013 לחודשים יולי עד אוקטובר 2014, ולא
29 בהתאם לתקופת הבסיס ולפיצוי שבתקנות הוראת השעה, בטענה שגידול אתרוגים
30 הוא גידול ייחודי שנקטף בחודשי יולי ואוגוסט, אך משווק סמוך לחג הסוכות, קרי
31 בספטמבר עד אוקטובר.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 51459-05-21 אברהמי נ' מנהל מס רכוש וקרן פיצויים

תיק חיצוני:

24. המנהל הזכיר כי תביעתו של המערער נדחתה ביום 12.7.2015, בנימוק של **הסתמכות על נתונים** שגויים, חישוב החורג מהקבוע בתקנות, אך בעיקר בשל העדר **ירידת מחזורים**. לא זו בלבד שלא הייתה ירידת מחזורים בחודשים הרלוונטיים בשנת 2014 לעומת שנת 2013, אלא שאף חלה **עליית** מחזורים בתקופה האמורה. גם **ברמה השנתית** חלה עליית מחזורים בשנת 2014 לעומת שנת 2013, כך גם בהשוואת מחזורי יולי עד אוקטובר 2013, ליוולי עד אוקטובר 2014 וכך גם בחודשים יולי ואוגוסט ללא הנטרול שערך המערער בנוסחה.
25. לטענת המנהל, צדקה וועדת הערר בקביעתה כי לא ניתן לבצע סטייה בת ארבע שלבים מנוסחת החישוב. הודגש כי טענותיו של המערער הופכות את בחינת תביעתו לבחינה פרטנית השמורה ל'מסלול האדום', המיועד ליישובי הספר בלבד, ומטרתה ליצור יש מאין ירידת מחזורים שאינה קיימת בדיווחים למע"מ.
- נטען כי קבלת טענותיו של המערער הייתה מובילה לחריגה מתכלית תקנות הוראות השעה, שמטרתן ליצור נוסחה פשוטה שתאפשר בחינה מהירה ויעילה של התביעות, מבלי לבצע בחינה פרטנית ומדוקדקת.
- המנהל הדגיש כי המערער הוא חקלאי העוסק בחקלאות, ועל כן כל דיווחיו בתחום החקלאות צריכים להיכנס לנוסחת החישוב. הוראת הביצוע נועדה להפריד בין **תחומים** שונים כגון: הכנסות מחקלאות לעומת הכנסות מענף הצימרים, ועל כן לצורך חישוב הירידה בהכנסה מחקלאות לא לקח בחשבון גידול בהכנסה מענף הצימרים. כפי שלא ניתן לבצע הפרדה בחנות בגדים בין מכירת חולצות למכירת מכנסיים, כך גם אין לבצע הפרדה בין הכנסות שונות בתחום החקלאות ויש לראותן כהכנסות מענף אחד.
- הודגש כי מרבית החקלאים אינם מגדלים גידול אחד ויחיד, אלא מספר סוגי גידולים, ועל כן קבלת טענתו של המערער, משמעה פיצול מחזור של כמעט כל חקלאי וחקלאי, ויש לה השלכות על כלל העוסקים שאינם משווקים מוצר אחד ויחיד.
- המנהל הדגיש כי אין רלוונטיות **למועד השיווק**, אלא **למועד הדיווח**, מבלי שנערכת בדיקה מתי נעשתה העבודה, ועל כן אין ממש בטענה כי השיווק התבצע עובר למבצע או עובר לתקופת הפיצוי.
- אשר להכנסות משותפות, נטען כי מדובר בהכנסה מחקלאות. הטענה שלפיה יש לבצע בדיקה מדוקדקת מה היה חלקו בשותפות האם אך ורק קיבל את חלקו מהקרקע שהקצה או מטעם אחר, דורשת בדיקה פרטנית ומרוקנת מתוכן את נוסחת החישוב.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 51459-05-21 אברהמי נ' מנהל מס רכוש וקרן פיצויים

תיק חיצוני:

1 מטעם זה אין מקום לבחון את טיבה של השותפות ומה היא תרומתו של המערער
2 בשותפות.

3

4

המסגרת החוקית

5 26. הפיצוי בגין נזקי פעולות מלחמה ופעולות איבה מוסדר בפרק שמיני בחוק מס רכוש
6 ובתקנות שהותקנו מכוחו. לענייננו רלוונטיות **תקנות מס רכוש וקרן פיצויים (תשלום**
7 **פיצויים) (נזק מלחמה ונזק עקיף)**, התשל"ג – 1973 (להלן – "**התקנות העיקריות**"),
8 ותקנות הוראת השעה, אשר הותקנו כאמור לשם הטיפול בנזקים שנגרמו בעקבות
9 מבצע 'צוק איתן', בתקופה שבין 8.7.14 לבין 31.8.14.

10 27. סעיף 36 בחוק מס רכוש מורה כי ישולמו פיצויים בעד "נזק", אשר הוגדר בסעיף 35
11 בחוק מס רכוש כ"**נזק מלחמה, נזק עקיף ונזק בצורת**".

12 סעיף 35 האמור מוסיף ומגדיר "**נזק מלחמה**" כ"**נזק שנגרם לגופו של נכס עקב**
13 **פעולות מלחמה על ידי הצבאות הסדירים של האויב או עקב פעולות איבה אחרות נגד**
14 **ישראל או עקב פעולות מלחמה ע"י צבא הגנה לישראל**";.

15 "נזק עקיף", שהוא הנזק נושא הערעור שלפני, מוגדר בסעיף 35 בחוק מס רכוש
16 כ"**הפסד או מניעת רווח כתוצאה מנזק מלחמה בתחום ישוב ספר, או מחמת אי**
17 **אפשרות לנצל נכסים המצויים בתחום ישוב ספר, עקב פעולות מלחמה על ידי**
18 **הצבאות הסדירים של האויב או עקב פעולות איבה אחרות נגד ישראל או עקב פעולות**
19 **מלחמה ע"י צבא הגנה לישראל**".

20 28. כפי שבואר בהלכה הפסוקה, בעוד ש"**נזק מלחמה**" שהוא נזק ישיר הנגרם לנכס, אשר
21 הזכאות לפיצוי בגינו קמה בכל מקום במדינת ישראל, ה"**נזק עקיף**", שהוא הנזק
22 הכלכלי בדמות הפסד או מניעת רווח, אשר נגרם לעסקים בעקבות הפעילות
23 המלחמתית, רחב יותר מבחינת היקפו, ואולם הזכאות לפיצוי בגינו נתחמה לאזור
24 גיאוגרפי מצומצם, בתחום יישוב שהשר הודיע עליו שהוא "**ישוב ספר**" (ראו למשל
25 פסק דינה של כב' השופטת ע' ארבל בבג"ץ 6407/06 **דורון, טיקוצקי, עמיר, מזרחי,**
26 **עו"ד נ' שר האוצר** (מיום 23.9.07)(להלן – "**בג"ץ דורון**"), עמ' 9; בג"ץ 8803/06 **גני**
27 **חוגה נ' שר האוצר ואח'** (מיום 1.4.07); או בתחום ישוב אשר נמנה על רשימת ישובים
28 שנכללו ב'**אזור מיוחד**' על פי תקנות הוראת השעה (או על פי תקנות הוראת שעה
29 אחרות שהותקנו בעקבות סבבי לחימה אחרים)).

30 29. התקנות העיקריות קובעות הסדר מקיף באשר להגשת תביעות פיצויים, הוראות
31 מהותיות (תקנות 1-8) והוראות פרוצדוראליות (תקנות 9-16) כאחד. תקנה 2(א)

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 51459-05-21 אברהמי נ' מנהל מס רכוש וקרן פיצויים

תיק חיצוני:

- 1 בתקנות העיקריות קובעת כי ניזוק שהוכיח כי נגרמו לו נזקים עקיפים, יפוצה עבור
2 "הנזק הממשי", המוגדר בתקנה 1 כדלקמן-
- 3 "ההפרש בין שווי הנכס לפני שניזוק לבין שווי הנכס מיד
4 לאחר שניזוק, או כל הוצאות שיקום הנזק – לפי הנמוך שבין
5 שניהם, בתוספת הוצאות להקטנת הנזק; ובנזק עקיף –
6 לרבות ההפסד או מניעת הריוח שאותם לא יכול היה הניזוק
7 למנוע לו פעל באופן סביר כדי למנועם"
- 8 30. מנגנון פיצוי זה, המכונה 'המסלול האדום', עיקרו הוא הוכחה מדויקת של 'הנזק
9 הממשי', והוא אינו מוגבל בתקרת פיצוי או בנוסחת חישוב. ב'מסלול האדום' רשאי
10 הניזוק לתבוע את נזקיו בהתאם לבחירתו, ולהוכיח אותם כראות עיניו, על יסוד חוות
11 דעת שמאית, ספריו וכיוצ"ב.
- 12 31. בתקנות הוראת השעה, הורחב הסדר הפיצויים בגין נזק עקיף, והוחל לא רק על
13 ישובים שהוכרו כיישובי ספר על פי סעיף 35 בחוק מס רכוש, אלא גם על ישובים
14 המצויים במרחק של עד 40 ק"מ מגבול רצועת עזה, בכלל זה על היישוב מסלול, שבו
15 מצוי פרדס האתרוגים של המערער. זאת ועוד, 'הנזק העקיף' הוגדר בתקנות הוראת
16 השעה באופן שונה מהגדרתו בתקנות העיקריות, באמצעות הגדרת "שווי של נזק
17 עקיף", המאפשרת בחירה בין אחד מארבעת מסלולי פיצוי המכונים 'מסלולים
18 ירוקים': 'מסלול שכר', 'מסלול מחזוריים', 'מסלול הוצאות' ו'מסלול חקלאות'.
19 התביעה על פי המסלולים הירוקים אינה טעונה הוכחת 'הנזק הממשי', והיא מבוססת
20 על נוסחאות קבועות. לצד פשטות ההוכחה ב'מסלולים הירוקים' הוגבלה תקרת פיצוי
21 המשולמת בעד 'נזק עקיף'. שיטה זו המעוגנת במסלולי הפיצוי פוטר את הניזוק
22 מהצורך להוכיח את הנזק הממשי, הטעון הוכחה מורכבת, שאינה פשוטה, ולמעשה
23 אף שוללת את האפשרות להוכיח 'נזק ממשי', באמצעות הוכחת נתוני העסק
24 הפרטניים (ראו למשל כב' השופט ה' הירש בע"מ (ת"א) 56717-01-14 כתר אחזקות
25 בע"מ נ' מנהל מס רכוש וקרן פיצויים (מיום 15.7.2015) (להלן - "פרשת כתר
26 אחזקות"), פסקה 13).
- 27 32. המסלול שבו בחר המערער היה כאמור 'מסלול המחזוריים', המעריך את הירידה
28 במחזור העסקאות בתקופת מבצע 'צוק איתן', באמצעות מנגנון טכני ויעיל המבוסס
29 על השוואה בין המחזור המדווח למנהל מס ערך מוסף בתקופת הבסיס, לבין המחזור
30 המדווח למנהל מס ערך מוסף בחודשי מבצע 'צוק איתן'. ככל שמתקבל הפרש חיובי,
31 מוכפל אותו הפרש ב'משלים', המבטא את ההוצאות אשר נחסכו במהלך המבצע בשל
32 אי הפעלת העסק.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 21-05-51459 אברהמי נ' מנהל מס רכוש וקרן פיצויים

תיק חיצוני:

33. תכליתו של מנגנון הפיצוי המוסדר בחוק מס רכוש ועל פיו היא תכלית ביטוחית-סוציאלית, וכפי שפירט כב' השופט ל' דנציגר ברע"א 5902/12 מנהל קרן פיצויים ופעולות איבה נ' קיבוץ נירים (מיום 23.1.2014) (להלן- "פרשת נירים") פסקה 19- "ביסודו של חוק הפיצויים... עומד הרעיון שנזקים שנגרמו לרכושו של פלוני עקב פעולות מלחמה או פעולות איבה אינם דומים באופיים לנזקים השונים שעלולים להיגרם לרכושו במהלך חיי היום יום ושמפניהם עליו לבטח את עצמו באופן עצמאי. התפיסה הינה שנזקי מלחמה לא צריכים ליפול על כתפיו של הניזוק הספציפי לבדו, אלא "להתפזר" וליפול על כתפי הציבור כולו. ביסודו של החוק עומד, כאמור, רעיון סוציאלי של ביטוח או ערבות סטטוטוריים של המדינה לנזקים שייגרמו לנכסים עקב פעולות מלחמה או פעולות איבה".

לצד הבטחת מנגנון פיצוי יעיל ומהיר שתכליתו ביטוחית-סוציאלית, שוקל הסדר הפיצויים שיקולים נוספים, כגון שיקולים כלכליים ותקציביים (ראו למשל בג"ץ דורון הנ"ל). כפי שהדגיש כב' השופט ל' דנציגר בפרשת נירים- "יש לזכור כי תכלית החוק אינה הטלת אחריות מוחלטת על המדינה לפצות בגין כל נזק שקשור בדרך כלשהי לפעולות מלחמה או איבה. ודוק, הרחבת תחולתו של החוק, בדרך של פרשנות מרחיבה שאינה עולה בקנה אחד עם לשונו ותכליתו, עשויה בטווח הארוך דווקא לחתור תחת התכלית הסוציאלית של החוק".

כב' השופט דנציגר הוסיף בפרשת נירים (בפסקה 33) כי- "השיקול התקציבי עומד תמיד ברקע מלאכת הפרשנות של חוקים בעלי תכלית סוציאלית שמטילים על הקופה הציבורית את הנטל לפצות בגין נזקים יוצאי דופן כאלה ואחרים. אין ספק שהשמירה על כספי הקופה הציבורית, במובן זה שכספים לא ישולמו למי שאינו זכאי להם על פי החוק הרלוונטי, הינה מטרה חשובה ביותר...".

סטיה מנוסחת 'מסלול המחזורים'

34. תקנות הוראת השעה קובעות כאמור נוסחה אחידה וברורה לחישוב הנזק העקיף, ואינן מקנות עוד את האפשרות לבצע חישוב פרטני של הנזק העקיף (אלא בתחום יישוב ספר שעליו חלות התקנות העיקריות). נוסחת החישוב שנקבעה בתקנות הוראת השעה ל'מסלול המחזורים', שהוא המסלול הרלוונטי בענייננו, מלמדת על כך שמחזור

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 51459-05-21 אברהמי נ' מנהל מס רכוש וקרן פיצויים

תיק חיצוני:

1 העסק נבחן בכללותו, בשני מועדי השוואה, מבלי לפצלו למחזורי משנה או לעסקאות
2 נפרדות. השוואת הגדרת "שוויו של נזק עקיף" בתקנות הוראת השעה ל'נזק ממשי'
3 הקבוע בתקנות העיקריות, מלמדת על מגמת מחוקק המשנה ליצור בתקנות הוראת
4 השעה מנגנון פשוט ויעיל אשר יאפשר פיצוי מהיר וכפועל יוצא גם וודאות וחזרה
5 מהירה לשגרה, וזאת באמצעות מגוון 'מסלולים ירוקים' הפוטרים את הניזוקים
6 מהוכחת ה'נזק הממשי', שהוכחתו הייתה מורכבת, וכרוכה בשמיעת ראיות
7 ממושכות.

8 35. כפי שציין כב' השופט ה' קירש בפרשת כתר אחזקות, משאומץ בתקנות הוראת השעה
9 מנגנון חישוב בדמות 'מסלול המחזוריים'.

10
11 "חייבות להתקיים נסיבות יוצאות דופן ממש על מנת להצדיק סטייה
12 מנוסחת מסלול המחזוריים המורחב, אחרת השיטה כולה תיפרץ".

13
14 36. יחד עם זאת, ההלכה הפסוקה הכירה במצבים שבהם יש לערוך התאמות בנוסחת
15 החישוב של 'מסלול המחזוריים', כדי להימנע מעיוות ולעמוד על הפרש מחזור
16 העסקאות לאשורו. כך למשל קבעה כב' השופטת מ' מזרחי בע"ש (י-ם) 285/09 מנורה
17 איזו אהרון בע"מ נ' מנהל מס רכוש וקרן פיצויים (מיום 1.9.2010) כי דיווח שגוי,
18 שאינו נאמן לכללים, מצדיק סטייה מנוסחת מסלול המחזוריים. באמרת אגב צוין כי
19 שונים הם פני הדברים כאשר לא נפל פגם בדיווח, ואולם גם במצב שכזה לא נשללה
20 האפשרות לסטות מהנוסחה הקבועה בתקנות-

21 "ההפניה בתקנות לדיווח במע"מ היתה בבחינת אימוץ דרך נוחה לכימות הנזק, ולא
22 יותר מכך. ברי, כי אין זה בגדר תכלית החוק לפצות בשל עצם קיומו של פער בין
23 המחזוריים על-פי הדיווח בפועל, אלא בגין פער המבטא נזק מלחמה בלבד ...

24 מהתקנות עצמן עולה, על-פי פירושן הנכון, כי אין הדיווח השגוי (מהיבט הוראות
25 מע"מ) בגדר אותו דיווח שמתקין התקנות (לעניין מס רכוש) התכוון אליו. על-כן, אין
26 די בהצבעה על הדיווח כפי שנעשה בפועל כדי לבסס פיצוי ...

27 יש להבדיל מצב זה ממצב שבו הדיווח היה נאמן לכללים שקבעו רשויות מע"מ, אם כי
28 אינו מאפיין את הפעילות העיסקית. כך אפשר, שבאוגוסט 2005 דווחה כדין עסקה
29 חד-פעמית יוצאת דופן שאינה מאפיינת כלל את הפעילות העיסקית, והדבר גרם לפער
30 חיובי בין המחזוריים כאמור. ניתן לומר, שגם מקרה כזה מכביד על השגת תכלית החוק
31 (מאחר שהפרש המחזוריים החיובי שנוצר לא ביטא ירידה בפעילות העיסקית הרגילה,
32 וכך לא השתקף בו נזק המלחמה), אבל הקושי להגיע לתוצאה המתעלמת מהאמור

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 51459-05-21 אברהמי נ' מנהל מס רכוש וקרן פיצויים

תיק חיצוני:

1 בתקנות יהיה במקרה כזה הרבה יותר גדול, מאחר שהוא מעורר את שאלת הסטייה
2 מהתקנות. המקרה שלפני שונה בשל הדיווח הלקוי, כפי שצוין, ואינו מעורר צורך
3 לעסוק במקרה יוצא דופן כאמור."
4 37. בפסיקה מאוחרת יותר הכיר בית המשפט בכך שנוסחת החישוב אינה טכנית בלבד,
5 וכי עליה לשקף את פעילות העסק. כך למשל קבעה כב' השופטת ד' קרת- מאיר בע"מ
6 (ת"א) 1120-09 יעקב פאר נ' מנהל מס רכוש וקרן פיצויים (מיום 25.12.2011)-

7
8 "כפי שציין המשיב בסיכומיו, הגדרת "הפרש המחזוריים" בהוראות השעה מפנה
9 לדיווחים בהם חייב הניזוק באשר למחזור עסקאותיו לפי חוק מע"מ.
10 אין לראות בהפניה זו כהפניה טכנית בלבד כפי שטוען המערער, תוך התעלמות
11 ממטרת החוק ומהערך המוסף האמיתי אותם מייצגים דיווחים אלה...
12 עם זאת, יש בהחלט מקום במסגרת ביצוע החישוב על יסוד ההפניה לדיווחי הניזוק
13 למע"מ, לחלץ את הנתונים הרלוונטים המייצגים את נזקו האמיתי של הניזוק מתוך
14 אותם דיווחים. אין גם כל קושי מעשי בחילוץ נתונים אלה...
15 במקרה שבפניי, תשלום הפיצוי על פי החישוב הדווקני כפי שהוא קבוע בתקנות
16 יביא אכן לפיצוי שאיננו פיצוי אמת".

מן הכלל אל הפרט

17
18
19 38. עיון בהחלטת הוועדה מעלה כי הוועדה יישמה כנדרש את הוראות הדין באשר לפיצוי
20 בעד 'נזק עקיף' ב'מסלול המחזוריים', אף נקטה בליברליות בפרשנות נוסחת המסלול,
21 ואפשרה סטייה מהנוסחה הקבועה בתקנות, מתוך הכרה בכך שלא מדובר בנוסחה
22 טכנית בלבד, וכי לעיתים נדרש לסטות מהנוסחה, לשם הבטחת פיצוי בעד נזק עקיף
23 שנגרם לניזוק.

24 39. עוד בהחלטתו שניתנה בתביעה המקורית שהוגשה, ציין המנהל כי התביעה לא הוגשה
25 בהתאם להוראות תקנות הוראת השעה, כי אם בסטייה מהן, תוך עריכת התאמות
26 שאין להן לכאורה בסיס, ואשר אינן עולות בקנה אחד עם ההסדר הקבוע בתקנות
27 הוראת השעה.

28 40. כפי שנקבע בהלכה הפסוקה, מטרת הפיצוי היא סוציאלית בעיקרה, ואולם מנגנון
29 הפיצוי מאזן בין צרכיו האישיים של הניזוק לבין צרכים תקציביים כוללים, ואינטרס
30 הציבור לקיומו של מנגנון פיצוי שוויוני ואחיד. המנגנון אשר נקבע בתקנות הוראת
31 השעה נועד לאפשר את הרחבת מעגל הזכאים לפיצוי, תוך כדי הגבלת היקפו של
32 הפיצוי במגבלות שונות, בין היתר במגבלת נוסחת החישוב. הסטייה מנוסחת החישוב

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 51459-05-21 אברהמי נ' מנהל מס רכוש וקרן פיצויים

תיק חיצוני:

- 1 תעשה במקרים חריגים בלבד, ולא כדבר שבשגרה, ותכליתה מניעת עיוות ביישום
2 הנוסחה אשר יסכל את מטרת הפיצוי מעיקרו. הגשת תביעה אשר בגדרה נערכת שורה
3 ארוכה של התאמות, כמו בענייננו, פוגמת באיזון הקבוע במנגנון הפיצוי, ומבקשת
4 ליצור מעין מנגנון פיצוי 'אדום', אשר יבחן נזק עקיף ממשי, במנגנון שונה ממנגנון
5 הפיצוי אשר אומץ בתקנות הוראת השעה.
- 6 41. 'מסלול המחזורים' בתקנות הוראת השעה, בוחן את מחזור העסקאות בכללותו, מבלי
7 לחלקו למחזורי משנה. התעלמות מרכיבים שונים במחזור העסקאות יעשה כאמור רק
8 לשם מניעת עיוות דין.
- 9 42. כפי שקבעה הוועדה בענייננו, אין כל בסיס לחלוקה בין הגידולים השונים בענף
10 החקלאות (בניגוד למשל למנגנון הפיצוי הקבוע בתקנות מס רכוש וקרן פיצויים
11 (תשלום פיצויים) (נזק בצורת) התשכ"ה - 1964, המתייחס במבודד ל"יבול" או ל"יצמח
12 פגיע"). ההכנסות מענף החקלאות נמדדות בכללותן, ומטבע הדברים אין להוציא מכלל
13 אפשרות שבעונות השנה השונות יגדל חקלאי גידולים שונים, ולא יתמקד בגידול אחד
14 לאורך כל השנה. אין גם להוציא מכלל אפשרות שבכול שנה יגדל גידולים אחרים.
- 15 כשם שלעניין חנות בגדים, אין להפריד בין דיווח על מכירת מעילים לבין דיווח על
16 מכירת בגדי ים, כך אין להפריד בענף החקלאות בין דיווח על הכנסות מגידול תפוחי
17 אדמה לבין הכנסות מגידול אתרוגים.
- 18 43. מבחינת ה'מפתח' שאומץ בנוסחת מסלול המחזורים, לקביעת הפיצוי, לא רלוונטית
19 תקופת השיווק של הסחורה או הגידול החקלאי, אופן ההתחשבות או מועדה (שטרף
20 + או כל התחשבות אחרת), אלא מועד הדיווח על ההכנסה למנהל מס ערך מוסף. עצם
21 העובדה ששיווק תפוחי האדמה נעשה מספר חודשים קודם למבצע 'צוק איתן', אינו
22 רלוונטי לנוסחת מסלול המחזורים, ובצדק לא מצאה הוועדה לנכון למעט את
23 החשבונית שבמחלוקת ממחזור העסקאות.
- 24 44. גם העובדה שהשיווק של תפוחי האדמה נעשה בדרך של שותפות אינו רלוונטי לחישוב
25 הנזק על פי נוסחת המחזורים, המתמקד באופן הדיווח למס ערך מוסף, ולא בצורת
26 ההתאגדות. (בתקנות הוראת השעה נקבעו במפורש שלושה חריגים למיעוט הכנסה
27 ממחזור העסקאות: הראשון, נקבע בהגדרת "מחזור עסקאות" בתקנות הוראת השעה,
28 ולפיו לא כולל מחזור העסקאות את העסקאות שעליהן חלים סעיפים 20 או 21 בחוק
29 מס ערך מוסף, התשל"ו - 1975;
- 30 השני, נקבע בהגדרת "הפרש המחזורים" ולפיו, בנסיבות שבהן כולל מחזור עסקאותיו
31 של הניזוק פעילות של מספר סניפים, ימועטו סניפים שאינם ממוקמים באזור

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"מ 51459-05-21 אברהמי נ' מנהל מס רכוש וקרן פיצויים

תיק חיצוני:

1 המיוחד; והשלישי, שאף הוא קבוע בהגדרת "הפרש המחזורים" מיוחד לנסיבות
2 שבהן רשום הניזוק כעוסק אחד עם עוסק אחר, או אז יופחת המחזור של העוסק
3 האחר ממחזור העסקאות. שלושה חריגים אלו נועדו להבטיח כי הבחינה של מחזור
4 העסקאות תעשה לגבי העסק של הניזוק עצמו, ללא השפעה של מחזור עסקים של
5 עוסק אחר, ולגבי העסק המצוי באזור המיוחד).
6 45. כפי שציינתי, יישמה הוועדה בעניינו של המערער פרשנות ליברלית ומרחיבה לתביעתו
7 של המערער: קבעה תקופת השוואה רחבה מזו הקבועה בתקנות הוראת השעה, על
8 מנת להתחשב בגידול האתרוגים הייחודי; מיעטה הוצאות שהתקבלו (מהטעם שהן
9 משקפות התאמת הוצאה ולא הכנסה) וכן הכנסה חד פעמית מענף אחר. ניתן להתרשם
10 כי הוועדה בחנה את עררו של המערער במקצועיות ובצורה מאוזנת, בשים לב לתכליתו
11 של הפיצוי, וקבעה התאמות נדרשות לשם מניעת עיוות בבחינת הנזק העקיף שנגרם
12 למערער. יחד עם זאת, אין בביצוע ההתאמות שערכה כדי להצביע על כך שהיה על
13 הוועדה למעט ממחזור העסקאות גם את החשבונית שבמחלוקת.
14

סיכום

15
16 46. אשר על כן, מצאתי שלא נפל פגם בהחלטת הוועדה, ולפיכך אני דוחה את הערעור.
17 47. המערער ישלם למנהל את הוצאותיו, בסכום כולל של 20,000 ₪, בתוך 30 ימים. ככל
18 שהסכום לא ישולם במועד, הוא יישא הפרשי הצמדה וריבית כדין.
19

20 ניתן היום, א' שבט תשפ"ב, 03 ינואר 2022, בהעדר הצדדים.
21

יעל ייטב, שופטת

22
23